

MINISTERUL EDUCAȚIEI

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI
ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 6

**Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă zece puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

I. TÉTEL

(60 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Az úszás története

Az úszás valószínűleg egyidős az emberiséggel. Több ókori lelet is jelzi, hogy régen is kedvelt szabadidős tevékenység volt. Az ókori görögöknél az úszás az emberi műveltség fokmérője volt. Közéleti tevékenységet az nem vállalhatott, aki nem tudott úszni. Annak ellenére, hogy az újkori olimpiákat nem tudnánk elképzelni úszósport nélkül, az ógörög olimpiákon nem volt ilyen versenyszám.

A középkorban Európában a fürdés és az úszás erkölcstelen dolognak számított. Csak a 17. századtól vált ismét elfogadottá. Napóleon császár seregében a kiképzés részévé vált. A katonáknak ruhában, fegyveresen kellett csendben úszniuk. Az úszás technikáját először egy Nicolaus Winmann nevű nyelvész foglalta könyvbe, 1538-ban. A versenyúszás 1800 körül kezdett elterjedni. 1837-ben alapították az első német úszóklubot. Az első újkori olimpiától kezdve vannak úszósorozatok. 1908-ban alapították meg az úszók nemzetközi szervezetét, a FINA-t (Fédération Internationale de Natation). Magyarországon a török hódoltság idején vált újra népszerűvé.

1880-ra tehető a sportúszás kezdete, ekkor rendezték az első versenyt Siófok és Balatonfüred között. Az első úszóklub 1893-ban, a Magyar Úszó Szövetség pedig 1907-ben alakult meg. A korai időkben főképpen a mellúszás volt az elterjedt. Azonban a sportversenyek miatt a technikák folyamatosan fejlődtek. Kialakult például az oldalúszás, melynek során az ember a jobb és bal oldalán váltakozva feküdt a vízben, és húzott egyet-egyét a kezével, lábával pedig oldalirányú ollózást végzett. 1868-ban a Kutya-sziget bennszülőitől eltanult úszásmódot hozta Európába John Trudgen. Sajátos úszásával Trudgen bajnokságokat is nyert.

1898-ban a Polinéz-szigetvilág törzseinek úszásmódját kiismerve az ausztrál Alex Wickham a mai gyorsúszáshoz hasonló stílust dolgozott ki (váltott karmunka, hullámozó mozgású test). Az ausztrál Arthur Cavill fejlesztette ki a hátúszást, ám az ő változatában a két kar egyszerre, lába pedig békatempóval mozgott.

A legfiatalabb úszásnem a pillangóúszás, amelyet a német Erich Rademacher mellúszás közben talált ki, amikor egy szoros célba való benyúlás során kiemelkedett a vízből, és szinte ráugrott a falra.

A nyári olimpiákon különböző távokon és úszásnemekben összesen 17 férfi és 17 nő úszósorozatban osztanak érmet.

(A Wikipédia cikke nyomán)

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Mi volt a feltétele annak, hogy közéleti tevékenységet vállalhasson valaki az ókori görög világban?

5 pont

2. Ki foglalta először könyvbe az úszás technikáját? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!
- Arthur Cavill
 - Erich Rademacher
 - John Trudgen
 - Nicolaus Winmann

Helyes válasz betűjele: _____

4 pont

3. Társítsd a következő évszámokat a hozzájuk köthető eseményekkel! Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovatába!

1. 1837	a. Alex Wickham kidolgozta a mai gyorsúszáshoz hasonló stílust.
2. 1880	b. Megalakul a Magyar Úszó Szövetség.
3. 1898	c. A FINA (Fédération Internationale de Natation) ekkor kezdi meg tevékenységét.
4. 1907	d. Megalakul az első német úszóklub.
5. 1908	e. A sportúszás kezdetének időpontja.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

5 pont

4. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A középkori Európában a fürdés és az úszás a 17. századig erkölcsstelen dolognak számított.		
b. A katonáknak ruhában, fegyvertelenül kellett csendben úszniuk.		
c. A korai időkben főképpen a gyorsúszás volt az elterjedt.		
d. John Trudgen bajnokságokat is nyert Kutya-sziget bennszülöttjeitől eltanult úszásmóddal.		

4 pont

5. Miben különbözik az oldalúszás az Arthur Cavill-féle hátúszástól? Fogalmazd meg válaszodat a szövegből vett információk alapján!

5 pont

6. Ha úszni tanulnál, melyik úszásnemet választanád? Fogalmazd meg válaszodat 3-4 mondatban!

6 pont

B.

1. Fogalmazz meg a szöveg alapján

a. egy tényközlő (ellenőrizhető igazságtartalmú) mondatot!

b. egy véleményt kifejtő (személyes meglátást, érzelmet, élményt közvetítő) mondatot!

4 pont

2. Figyelembe véve a szórendet és a mondathangsúlyt, az alábbi lehetőségek közül melyik lenne alkalmas folytatása a következő mondatnak:

Napóleon császár seregében kiképzéskor ruhában úsztak a katonák,....?

- a. ...nem futottak.
- b. ...nem a tisztek.
- c. ...nem Tiberius császár idejében.
- d. ...nem meztelenül.

Helyes válasz betűjele: _____

5 pont

3. Alakítsd át az alábbi mondatot a megadott szempontok szerint!

A nyári olimpiákon különböző távokon és úszásnemekben összesen 17 férfi és 17 női úszószámban osztanak érmet.

a. A kijelentés vonatkozzon egy korábban (a múltban) lezárult eseményre!

b. A kijelentés vonatkozzon egy ezután (a jövőben) lezáruló eseményre!

4 pont

4. Alkoss egy-egy mondatot az alábbi igék egy-egy olyan jelentésével, amely eltér a szövegbelitől! Az igék toldalékolhatóak.

számított:

vált:

rendezték:

hozta:

kiemelkedett:

5 pont

5. Adott a szöveg alapján megfogalmazott mondat:

Az ógörög olimpiákon az úszás ... nem volt versenyszám.

A megadott szavak közül melyiket kell beírni a mondatba ahhoz, hogy az alábbi feltételeknek eleget tegyen?

1) Bizonytalanságot fejezzen ki a kijelentést illetően.

- a. persze
- b. talán
- c. pedig

Helyes válasz betűjele: _____

2) Bizonyosságot fejezzen ki a kijelentést illetően.

- a. esetleg
- b. semmiképpen
- c. talán

Helyes válasz betűjele: _____

3) A kijelentés valószínűségére utaljon.

- a. feltehetőleg
- b. persze
- c. valóban

Helyes válasz betűjele: _____

6 pont

6. Fogalmazz meg 5 kérdést John Trudgennek a Kutya-szigeten történt látogatásával kapcsolatban betartva a nyelvi illem ide vonatkozó szabályait!

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Elhatározta, hogy megszökik. Bár tudta, mi jár érte. Neki is végig kellett néznie, mit műveltek azzal a hetedikes fiúval, aki tavaly megszökött, de már a hídnál elfogták. Talán egy ilyen kis gyereket, mint én, nem vernek meg annyira. Még csak kilencéves volt, harmadikos. Persze, lelke legmélyén tudta, nincs kímélet, ugyanúgy megvernék őt is. De engem nem fognak el. Az a hülye miért a hídon akart átmenni? Talán nem tudott úszni. Jóleső bizsergés futott át rajta. Én bezzeg tudok. Akármilyen furcsa is. Mert hol tanult volna meg? Mikor? Tegnap délelőtt mégis kiderült, hogy tud. Néhány fiúval, Sivár kíséretében, strandra mehetett. Életében először volt strandon. Ott állt a nagymedence szélén, s olyan erővel érezte: tud úszni, hogy belefájdult a feje. Beugrott a vízbe, tempózni kezdett; keze, lába magától értetődően tette a dolgát. Úszott. Még soha nem érezte magát ilyen boldognak. Hát hazudtak, amikor azt mondták, hogy nekem nincs apám, nincs anyám, hogy

kitett gyerek vagyok. Úszott. Fröcskölte a vizet. Vedd tudomásul végre, hogy kitett gyerek vagy, nincs apád, nincs anyád, a te családod én vagyok és az intézeti fiúk. Tessék végre megérteni! itt senkinek a szüleit nem ismerjük, az a néhány meg, akiét mégis, jobb, ha nem tud róla, mert gonosztevők és gyilkosok gyerekei. Érted?! Légy boldog, hogy a te szüleidről nem tudunk semmit. Ezt ordította Sivár. A hangja, mint az ostor. Sivárt Családfőnek kellett szólítani. De hiszen ordíthat most már, amit akar. Úszott. Aztán a nevét hallotta.

– Azonnal gyere ki!

Sütötte a talpát a forró beton.

– Hogy mertél bemenni a mély vízbe?

Vigyázzba vágta magát.

– Családfő kérem, én tudok úszni.

– Honnan tudnál, te szerencsétlen! Nem tudsz! Megértetted?! Nem tudsz. Mars a kis vízbe!

[...]

Este Tombor odaintette magához. Talán megint le akar keverni egy pofont. Tombor volt az intézetben a legerősebb fiú. Olyan volt, mint egy fekete hegy.

– Szóval te tudsz úszni?

Mindegy, hogy mit mondok, ha meg akar verni, úgyis megver.

– Tudok.

Tombor hosszan nézte őt, mintha viaskodna magában valamin, beharapta a szája szélét.

[...]

Másnap olyan volt, mint az alvajáró, nem tudott semmire figyelni. Félt. Magának sem akarta bevallani, de aztán csak ki kellett mondania. Megszököm. Délben erőnek erejével tömte magába az ebédet, nehogy föltűnjön, hogy nem eszik. S délután már csak az udvart vizslatta, a drótkerítést, a kőfalakat. Tudta, hogy este elengedik a kutyákat, és a sánta őr egész éjjel ott kóvályog a házban meg a ház körül. A fiúk azt mondják, fegyvere is van, s fel van hatalmazva a lövésre. [...] Legnehezebbnek a tetőre jutás ígérkezett. Célszerű volna kötéllel leereszkedni, de honnan szerezzen kötelet? [...]

Kígyómozdulatokkal öltözött, az összebogozott fűzőnél fogva megmarkolta a cipőjét, a nyitott ablak felé siklott. Valami mozdult. Megdermedt, a falhoz simult. Vége mindennek. Felfedezték. Az árnyak közül a hálóinges Tombor magasodott elő.

– Ne tojj be. Szereztem kötelet – suttogta.

A kötelet az ablakfára tekerte, a végét puhán kiejtette a sötétbe.

Ő még akkor is a falhoz lapult, de aztán engedett a görcs. Nem létezik, hogy át akar verni. Az nem létezik.

– Mozogj már!

Nyakába kanyarította a cipőt.

– Kösz - suttogta, és kilibbent az ablakon. Puha dobbanással ért a bádogtetőre, még látta, ahogy Tombor föl húzza a kötelet, s máris odaát volt a posta udvarán. [...]

(Lázár Ervin: A szökés. Részletek)

Válaszolj a következő kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mutasd be 4-5 mondatban az elbeszélő és Tombor közti viszonyt!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

4 pont

2. „Az a hülye miért a hídon akart átmenni? Talán nem tudott úszni. Jóleső bizsergés futott át rajta. Én bezzeg tudok.”
Miért fontos az elbeszélő számára, hogy tud úszni? Fogalmazd meg válaszodat 3-4 mondatban!

5 pont

3. Értelmezd a szövegösszefüggés alapján az alábbi párbeszédet!

„– Családfő kérem, én tudok úszni.
– Honnan tudnál, te szerencsétlen! Nem tudsz! Megértetted?! Nem tudsz. Mars a kis vízbe!”

6 pont

4. Folytasd a történetet 10-15 mondatos elbeszélő szövegben!
Megjegyzés: pontot ér a megadott témához és szövegtípushoz való igazodás, a szöveg nyelvi megformáltsága, a helyesírás.

Blank writing area with horizontal lines.

15 pont

Blank writing area with horizontal lines.

